

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	22716 - Infermeria, Atenció Primària i Salut Global
Grup	Grup 10, 1S, Menorca
Guia docent	A
Idioma	Català

Identificació de l'assignatura

Assignatura	22716 - Infermeria, Atenció Primària i Salut Global
Crèdits	0,16 de presencials (4 hores) 5,84 de no presencials (146 hores) 6 de totals (150 hores).
Grup	Grup 10, 1S, Menorca
Període d'impartició	Primer semestre
Idioma d'impartició	Català

Contextualització

En el món actual, la cura i el benestar de les persones implica una formació infermera que contempli el desenvolupament de competències i valors com són responsabilitat, el respecte, la solidaritat i la inclusió, si es pretén afavorir una vida amb dignitat per a totes les persones.

Això implica grans desafiaments de competències cognitives, actitudinals i d'habilitats pràctiques per responsabilitzar-nos per la cura de salut de l'altre, però el més necessari i important és la mirada inclusiva, i humanista que contribueixi a disminuir el problema mundial de pobresa i desigualtat existent al món actual.

L'assignatura d' Infermeria, Atenció Primària i Salut Global , es una matèria obligatòria que forma part del pla d'estudis que la Facultat i Departament d'Infermeria i Fisioteràpia, que se imparteix a 3 Curs del Grau d'Infermeria. Aquesta assignatura, contempla les cures infermeres dirigides a la família comunitat, però des de una perspectiva de salut global.

L'alumnat després de cursar l'assignatura serà capaç de:

- Comprendre la APS com l'estratègia que permet el desenvolupament del dret a la salut tant a nivell local com a global.
- Explicar el concepte i les dimensions de la salut global
- Explicar els conceptes de benestar, qualitat de vida i pobresa des del marc del desenvolupament humà
- Identificar els factors que comporten a la desigualtat i iniquitat en el marc de la salut global
- Explicar els diferents àmbits d'actuació de la infermera comunitària
- Comprendre i aplicar cuidats infermers atenent a la diversitat en l'àmbit de la APS
- Explicar el concepte de participació comunitària, identificant els diferents agents, metodologia i formes d'intervenció en l'àmbit de la salut tant a nivell local com a global
- Analitzar projectes de participació comunitària
- Identificar programes i intervencions que permetin disminuir les desigualtats en salut en l'àmbit de la APS

Requisits

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	22716 - Infermeria, Atenció Primària i Salut Global
Grup	Grup 10, 1S, Menorca
Guia docent	A
Idioma	Català

Recomanables

Es recomana haver cursat l'assignatura de determinants socials de la salut, de 1 Curs.

Competències

Específiques

- * CE1. Capacidad de aplicar los principios teóricos y metodológicos de la enfermería adquiridos a la práctica profesional, atendiendo a criterios de calidad en cualquier etapa del ciclo vital y teniendo en cuenta la diversidad y multiculturalidad. CE2. Estudiar el funcionamiento, desarrollo e interacciones de la persona, grupos o comunidad, en el contexto social y sanitario. CE5. Capacidad para educar, guiar, facilitar y apoyar a los pacientes, cuidadores y familias para fomentar su bienestar, confort, seguridad e independencia y promover el derecho de participación, información, responsabilidad y toma de decisiones de las personas atendidas, en su proceso de salud - enfermedad. CE8. Capacidad para trabajar de manera cooperativa con los propios compañeros y en equipo interdisciplinar en los diferentes ámbitos de atención. CE9. Capacidad para seguir los principios éticos y deontológicos, así como las responsabilidades legales en el desempeño profesional..

Genèriques

- * CG1. Capacidad de análisis y síntesis CG7. Capacidad para identificar problemas y tomar decisiones basadas en los resultados de investigación para resolverlos de forma autónoma. CG10. Razonamiento crítico.

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

L'alumnat després de cursar l'assignatura serà capaç de:

- Comprendre la APS com l'estratègia que permet el desenvolupament del dret a la salut tant a nivell local com a global.
- Explicar el concepte i les dimensions de la salut global
- Explicar els conceptes de benestar, qualitat de vida i pobresa des del marc del desenvolupament humà
- Identificar els factors que comporten a la desigualtat i iniquitat en el marc de la salut global
- Explicar els diferents àmbits d'actuació de la infermera comunitària
- Comprendre i aplicar cuidats infermers atenent a la diversitat en l'àmbit de la APS
- Explicar el concepte de participació comunitària, identificant els diferents agents, metodologia i formes d'intervenció en l'àmbit de la salut tant a nivell local com a global
- Analitzar projectes de participació comunitària
- Identificar programes i intervencions que permetin disminuir les desigualtats en salut en l'àmbit de la APS

Continguts temàtics

MÒDUL 1.- LA SALUT GLOBAL I EL DESENVOLUPAMENT HUMÀ SOSTENIBLE

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	22716 - Infermeria, Atenció Primària i Salut Global
Grup	Grup 10, 1S, Menorca
Guia docent	A
Idioma	Català

La salut global:

1.1.1. Concepte i característiques

1.1.2. L'atenció primària como estratègia de salut global

1.2.2. De la salut pública internacional a la salut global

1.2.3. La interrelació local-global en l'àmbit de la salut

1.2. El procés desenvolupament humà:

1.2.1. Concepte i característiques

1.2.2. Concepte i enfoc de capacitats humanes (CA): benestar, qualitat de vida, vida digna i pobresa

1.2.3. La salut com a dret i la cobertura universal: accessibilitat, equitat i assequibilitat;

1.2.4. Desigualtats en salut i tipus de desigualtat

1.2.5. Vulnerabilitat enfront la pèrdua de benestar i la manca de desenvolupament humà

1.2.6. L'índex de DH

1.3. Problemes i reptes de la salut en el món:

1.3.1. La situació actual de salut en el món

1.3.2. Principals organismes i organitzacions internacionals i la seva relació amb la salut

1.3.3. Estratègies de planificació: Dels ODM als ODS; La cooperació al desenvolupament en l'àmbit de la salut

MÒDUL 2.- LA PARTICIPACIÓ COMUNITÀRIA I EL TREBALL AMB LA COMUNITAT

2.1. La participació comunitària: importància, funcions i finalitat

2.2. Concepte de comunitat, característiques i tipus

2.3. Anàlisi, metodologia i intervenció

2.3.1. Fases, instruments i avaluació

2.3.2. Actors comunitaris i equips d'intervenció

2.3.3. Construint ciutadania en l'àmbit de la salut: L'apoderament de la ciutadania i la construcció de cosmopolitisme

2.3.4. Formes de participació comunitària en salut: consells de salut; voluntariat; agents comunitaris; grups d'ajuda mútua; pacients experts

2.3.5. La participació de la ciutadania en l'àmbit de la salut: l'educació pel desenvolupament (sensibilització, formació i mobilització social)

2.3.6. Anàlisi de projectes de PC

MÒDUL 3.- L'INTERVENCIÓ INFERMERA EN EL MARC DE LA SALUT GLOBAL

3.1. La transculturalitat de les cures:

3.1.1. Cultura i salut. Dimensions socioculturals del procés de salut i malaltia

3.1.2. Diàlegs interculturals en salut

3.1.3. La competència cultural en les cures infermeres

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	22716 - Infermeria, Atenció Primària i Salut Global
Grup	Grup 10, 1S, Menorca
Guia docent	A
Idioma	Català

3.2. Mobilitat humana

3.2.1. Concepte, objecte i característiques

3.2.2. Factors i conseqüències dels fluxos migratoris

3.3.3. Riscs del procés migratori

3.3. La família com a unitat d'atenció

3.3.1. La família com a sistema de suport de salut i social

3.3.2. Estructures familiars: factors, diferents organitzacions familiars i cicle vital

3.3.3. Instruments d'intervenció al sistema familiar: la visita domiciliaria

3.3.4. La coordinació sociosanitària. (Isabel Román)

3.3.5. Noves competències professionals: gestores de casos

3.4. L'atenció a grups vulnerables (persones en situació d'exclusió, prostitució, pobresa, etc.):

3.4.1. Identificació i característiques dels grups

3.4.2. Anàlisi i diagnòstic dels problemes de salut

3.4.3. Programes i instruments d'Intervenció

Metodologia docent

Activitats de treball presencial

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Avaluació	Avaluació assignatura	Grup gran (G)	Donat que aquesta assignatura no s'imparteix el curs 2015-16. Per tant l'alumnat que es matriculi d'aquesta assignatura haurà de realitzar dos examens per poder-la aprovar.	4

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Campus Extens.

Activitats de treball no presencial

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Estudi i treball individual per la preparació de les unitats didàctiques	L'alumnat treballarà els diferents continguts de la matèria de forma autònoma, amb ajut de la bibliografia	146

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	22716 - Infermeria, Atenció Primària i Salut Global
Grup	Grup 10, 1S, Menorca
Guia docent	A
Idioma	Català

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Avaluació assignatura

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves de resposta llarga, de desenvolupament (no recuperable)
Descripció	Donat que aquesta assignatura no s'imparteix el curs 2015-16. Per tant l'alumnat que es matriculi d'aquesta assignatura haurà de realitzar dos examens per poder-la aprovar.
Criteris d'avaluació	Per aprovar la matèria es realitzaran dos examens escrit de resposta llarga i oberta. En la que es demostrï el coneixement dels continguts de l'assignatura a través de l'anàlisi, reflexió i discurs crític i narratiu. Un examen sobre els continguts del mòdul 1 i un segon examen amb els continguts del mòdul 2 i 3.

Percentatge de la qualificació final: 100% amb qualificació mínima 6

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Bibliografia complementària

Bibliografia

AECID.COMPROMISO UNIVERSAL POR UN DESARROLLO HUMANO Y SOSTENIBLE. POSICIÓN ESPAÑOLA PARA LA AGENDA POST2015. 2014.

Álvaro Franco-Giraldo. ATENCIÓN PRIMARIA EN SALUD (A.P.S.): ¿DE REGRESO AL PASADO? 2009. Artigas-Lelong, B; Bennasar Veny, Miguel. La salud en el s. XXI: El reto de los cuidados multiculturales. Index de Enferm 2009; 18(1):42-46.

Artigas B, Bennasar M (2007). La mediación intercultural: una necesidad en la asistencia sanitaria en la familia inmigrante. En: La Salud Mental i la Dona. Palma: Societat Científica Mèdica de Balears.

Beck, Ulrich. La mirada cosmopolita o la guerra es la paz. Paidós, 2005.

Boni, A; Perez-Foguet, A. Construir la Ciudadanía Global desde la Universidad. Barcelona: Intermón Oxfam, 2006.

Cañete, R. Salud y desarrollo humano. PNUD. 2007

Delgado, A.; López, L. A. La participación comunitaria: una revisión necesaria. Atención Primaria 9, 1992, pág. 457-459.

Diego Alveiro Restrepo-Ochoa. La salud y la vida buena: aportes del enfoque de las capacidades de Amartya Sen para el razonamiento ético en salud pública. Cad. Saúde Pública, Rio de Janeiro, 29(12):2371-2382, 2013.

Franco-Giraldo A, Álvarez-Dardet C. Salud pública global: un desafío a los límites de la salud internacional a propósito de la epidemia de influenza humana A. Rev. Panam Salud Publica. 2009;25(6):540-7.

Katz, A. La nueva salud global. La reversión de lógica, historia y principios., 2008. Medicina Social (www.medicinasocial.info) volumen 3, número 1.

Malvárez, S. EL RETO DE CUIDAR EN UN MUNDO GLOBALIZADO. Texto Contexto Enferm, Florianópolis, 2007 Jul-Set; 16(3): 520.

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	22716 - Infermeria, Atenció Primària i Salut Global
Grup	Grup 10, 1S, Menorca
Guia docent	A
Idioma	Català

- Martín-Zurro, A; Cano, JF; Gené, J. Atención Primaria. Elsevier, 2014.
- Martín-Zurro, A. ATENCIÓN FAMILIAR Y SALUD COMUNITARIA. Elsevier, 2011.
- Martínez Riera, J.R; del Pino Casado, R. Manual práctico de enfermería comunitaria. Elsevier, 2013.
- Mesa, M. 2000. La educación para el desarrollo: entre la caridad y la ciudadanía global. Papeles de Cuestiones Internacionales, 2000, no. 70, pp. 11-26.
- Nussbaum, M. Sin fines de lucro. Por qué la democracia necesita de las humanidades. 2006. Katz.
- OMS. La salud y los Objetivos de Desarrollo del Milenio. 2000/2005/2015.
- Ortega, M.L. 2007. Estrategia de Educación para el Desarrollo de la cooperación española. Madrid: Ministerio de Asuntos Exteriores y de Cooperación, 2007.
- PNUD. Informe sobre Desarrollo Humano 2014. Sostener el Progreso Humano: Reducir vulnerabilidades y construir resiliencia.
- Roca, M; Caja, M; Úbeda, I. Enfermería comunitaria: elementos e instrumentos para la práctica profesional de la enfermería comunitaria. Instituto Monsa de Ediciones, 2011.
- Turabian, J. L. Participación comunitaria en salud. Madrid: Díaz de Santos, 1991.
- Unceta, K. Globalización y desarrollo humano. 1999. Revista de economía mundial
- Vüori, H. La participación comunitaria en APS: un medio o una finalidad en sí misma. Atención Primaria 10, 1992, pág. 1036-1048.

